

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan tuottavuusohjelma

1. Tausta ja tavoite

Pääministeri Petteri Orpon hallitusohjelman mukaan: ”Hallitus toteuttaa valtionhallinnon tuottavuusohjelman, jolla tuetaan hallituksen julkisen talouden kestävyystavoitetta. Tuottavuusohjelman toimeenpanossa hyödynnetään erityisesti digitalisaation mahdollisuuksia tehostaa julkisen sektorin toimintaa.” Hallitusohjelman mukaan koko valtionhallinnon tuottavuustavoite on 243 milj. euroa vuoden 2028 tasossa, tästä liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan osuus 19,3 milj. euroa.

Kehysriihessä 15.-16.4.2024 päätettiin valtionhallinnon toimintamenoihin kohdistuvasta 150 milj. euron lisäsäästöstä ja HO:n mukaisia säästöjä aikaistettiin. LVM:n hallinnonalan lisäsäästö on 8,1 milj. euroa, jolloin tuottavuustoimien kokonaisuus on 27,4 milj. euroa jo vuodesta 2027 alkaen.

2. Virastokohtaiset säästöt

LVM:n hallinnonalan tuottavuustoimet on päätetty kohdentaa virastoille seuraavasti:

1 000 euroa	2025	2026	2027	2028
Liikenne- ja viestintäministeriö	-250	-250	-300	-300
Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom)	-10 620	-10 670	-13 420	-13 420
Väylävirasto	-5 160	-5 180	-7 590	-7 590
Ilmatieteen laitos	-4 370	-4 400	-6 090	-6 090
Yhteensä	-20 400	-20 500	-27 400	-27 400

3. Tuottavuustoimenpiteet hallinnonalalla

3.1. Valtionhallinnon yhteiset hankkeet

Hallinnonalalla Traficom sekä Väylävirasto toimivat Senaatti-kiinteistöjen vuokralaisina Pasilan virastokeskuksessa. Virastot tiivistävät tilojaan säästöjen aikaansaamiseksi (mm. yhteisiin työtiloihin siirtyminen, neuvottelutiloista luopuminen). Traficom tarkastelee alueellista toimipaikkaverkostoa henkilöstön luonnollisen poistumisen yhteydessä. Ilmatieteen laitos toimii Kumpulassa omissa tiloissaan, joiden osalta pyritään myös tiivistämiseen ja sitä kautta kustannussäästöihin. Toimenpiteiden kokonaisvaikutusta ei voida vielä arvioida, sillä samanaikaisesti Traficomien turvallisuustehtävien laajentumisesta johtuen näiden tehtävien tilatarpeet ovat kasvaneet

3.2. Hallinnonalan omat toimenpiteet

3.2.1. Henkilöstösäästöt

Liikenne- ja viestintäministeriön menoista henkilöstömenot muodostavat lähes 85 %.

Määräaikaisuuksien jatkoja sekä palkkausjärjestelmän kehittämiseen osoitettavan määrärahan osuutta tarkastellaan aiempaa tiukemmin. Määräaikaisten virkasuhteiden vakinaistamisia tehdään talousarviomäärärahan puitteissa.

Liikenne- ja viestintäviraston vakinaisen henkilöstön henkilöstökulujen kokonaisuudessa ei nähdä olevan merkittävää säästömahdollisuutta vuonna 2021 läpikäydystä yhteistoimintamenettelystä ja virastolle osoitettavista uusista tehtäväkokonaisuuksista johtuen. Virastossa on otettu käyttöön keskitetty resurssienhallinnan malli, jossa kaikki rekrytointiesitykset käsitellään keskitetysti ja tarvittaessa johtoryhmän käsittelyssä. Korvausrekrytointeja ei enää tehdä automaattisesti, vaan tehtäviä järjestellään uudelleen ja resursseja pyritään kohdentamaan uusiin tehtäviin. Kokonaisuutena viraston henkilöstömäärä ei tule kasvamaan, mutta henkilöstöresurssin kohdentamista kehitetään sisäisin toimenpitein. Määräaikaisten tehtävien määrä tulee jatkossa vähentymään nykyisestä tasostaan.

Väylävirasto on päättänyt luopua henkilöstön tulospalkkioista, minkä lisäksi koulutusmenoja ja rekrytointikuluja on leikattu. Rekrytointiesitykset käsitellään keskitetysti ja rekrytoinneista linjataan viraston johtoryhmässä. Yhdessä tilasäästön sekä seuraavan otsakkeen alla mainittujen toimien kanssa säästökäsi on tässä vaiheessa arvioitu 3,5 milj. euroa.

Tuottavuusohjelma edellyttää, että Ilmatieteen laitoksella tarkastellaan kaikkia menolajeja, mukaan lukien henkilöstömenot. Ilmatieteen laitos pyrkii ensisijaisesti hyödyntämään eläköitymisiä ja muuta luonnollista vaihtuvuutta henkilöstömenoissa säästämiseksi, mutta joutuu todennäköisesti tekemään myös kohdennettuja leikkauksia toimintaansa. Ilmatieteen laitoksella on myös tunnistettu tarve kasvattaa laitoksen tekoälyosaamista.

3.2.2. Hankinta- ja matkustussäästöt

Liikenne- ja viestintäministeriön sisäisen budjetin valmisteluissa hankinnat keskitetään hallitusohjelman toimeenpanoa ja säädösvalmistelua tukeviin hankkeisiin. Matkustamisessa harkitaan matkojen tarpeellisuutta jo suunnitteluvaiheessa.

Liikenne- ja viestintäviraston kokonaiskustannuksista palvelujen ostot ovat suurin menoerä, liittyen erityisesti tietotekniikan ylläpito-, lisenssi- ja asiantuntijapalveluihin. Hankintojen ja toimittajahallinnan kehittämistä tehdään jatkossa aiempaa hallitummin, ja toiminnassa nähdään merkittäviä tehostamisen mahdollisuuksia. Toimenpiteiden kokonaisuus tarkentuu suunnittelun edetessä. Kokonaisuuden säästöpotentiaaliksi on arvioitu 6 milj. euroa. Lisäksi matkakustannuksia tullaan rajoittamaan, kuitenkin siten että toiminnan kannalta merkittävät matkat tulevat hoidetuiksi.

Väylävirastossa matkustusbudjettia tullaan pienentämään. Matkojen tarpeellisuutta arvioidaan jo suunnitteluvaiheessa.

Ilmatieteen laitoksella hankintojen ja matkustuksen säästöt eivät ole mahdollisia yhteistutkimushankkeissa, joissa ne sisältyvät hyväksytyyn tutkimusrahoitussuunnitelmaan. Aiemmin päätetyt matkustussäästöt on jo toteutettu, säästöjä haetaan hankintoja supistamalla. Säästöpotentiaali on enimmillään 0,5 milj. euroa.

3.2.3. Tietojärjestelmähankkeet

Liikenne- ja viestintäministeriön tieto- ja viestintätekniset palvelut tuottaa palvelukeskus Valtori. Ministeriön omat vaikutusmahdollisuudet tietojärjestelmien kustannuksiin ovat siten hyvin rajalliset. Valtorin tuottavuustoimien tuloksena mahdollisesti syntyvä säästö asiakkaiden laskutukseen alentaa ministeriön menoja vähäisessä määrin, minkä lisäksi kaikkia ICT-palveluja harkitaan kriittisesti.

Liikenne- ja viestintäviraston toiminnan kustannuksista merkittävä osa on tietojärjestelmien ylläpitoa ja kehittämistä. Osassa järjestelmistä teknologia on vanhentunutta tai vanhentumassa ja ne edellyttävät korjaamista ja kehittämistä. Virastolla on käynnissä merkittäviä teknologiavelkaa korjaavia monivuotisia hankkeita, jotka pyritään saattamaan mahdollisimman pitkälle valmiiksi 2027 aikana. Lisäksi tavoitellaan automatisoinnin ja pilvivykykkyuden kehittämisen avulla toiminnan tehostamista ja järjestelmäkustannusten alentamista pitkällä aikavälillä, samoin henkilöresurssia suuntaamista uudentyyppisiin tehtäviin.

Digitalisaation tehokkuushyötyä tavoitellaan asiointin sähköisyysasteen lisäämisellä. Tavoitteena on kattaa säästötavoitteesta vuosittain noin 3,5 milj. euroa siirtymällä sähköiseen asiointiin paperisen sijaan. Lisäksi on aloitettu tekoälykokeiluja. Yhteensä tietojärjestelmissä on arvioitu 6,0 milj. euron säästöpotentiaali.

Väylävirasto pyrkii ICT-palvelujen hankinnassa Valtorilta säästöihin, joiden suuruutta ei voida vielä arvioida.

Ilmatieteen laitos karsii vähemmän tärkeitä palveluja ja havaintoverkoston sekä edelleen kehittää tuotannon automatiikkaa. Pitkällä tähtäimellä näistä arvioidaan saatavan n. 1,0 milj. euron säästö.

Sääalalla ollaan ottamassa tekoälyä käyttöön sekä sääennustusmallituksessa että eri asiakkaiden tuotteiden tuotannossa. Näin voidaan parantaa mallien osuvuutta ja tuottaa asiakkaille räätälöityjä vaikutusennusteita.

3.2.4. Kustannusvaikuttavuuden lisääminen

Hallinnonalalla eniten maksullista toimintaa on Traficomilla. Virastossa käydään läpi maksullisen toiminnan kustannukset ja niiden kohdistuminen kustannusvastaavuuslaskennassa. Näin varmistetaan, että maksulliseen toimintaan kohdistuvat kaikki sellaiset kustannukset, jotka aiheutuvat maksullisen toiminnan suoritteiden tuottamisesta ja tukevat sitä. Kokonaisarvioinnin yhteydessä selvitetään myös, onko virastolla sellaisia nykyisiä tai tulossa olevia tehtäviä, joita voitaisiin rahoittaa asiakkailta perittävillä suoritemaksuilla.

Ilmatieteen laitos on käynnistänyt kaupallisen toiminnan strategisen kehityshankkeen. Tavoitteena on lähivuosina lisätä tuloja, joiden potentiaaliksi arvioidaan tuottavuusohjelmakauden loppuun mennessä jopa 1,5 milj. euroa vuodessa.

4. Toimeenpano ja aikataulu

Virastot toimeenpanevat tuottavuustoimet itsenäisesti. Toimeenpanoa seurataan säännöllisesti LVM:n kansliapäällikön johdolla pidettävissä tapaamisissa, joihin osallistuu virastojen pääjohtajien lisäksi konserniohjausosaston osastopäällikkö, talusjohtaja ja tarvittavat muut virkamiehet. Mikäli toimeenpanossa tulee ilmi huomattavia hankaluuksia, tehdään kehys- ja talousarvioehdotuksiin tarvittavat muutosehdotukset.

Vuoden 2025 osalta tuottavuustavoite on huomioitu vuoden 2025 talousarvioehdotuksessa ja seuraavat vuodet huomioidaan tavalliseen tapaan ministeriön talousarvioehdotuksissa.